

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Radkovou ve věci

žalobce: **JUDr. Z. B.**
bytem B. M. 117, X B.

proti
žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**
sídlem Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 4. 2019, č. j. X, ve věci přestupku

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**
- III. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Šternberk (dále jen „městský úřad“) ze dne 21. 2. 2019, č. j. X, kterým městský úřad uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění účinném ke dni spáchání přestupku.
2. Přestupku se měl žalobce dopustit tím, že jako provozovatel vozidla registrační značky X nezajistil, aby při užití vozidla byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích podle § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, neboť dne 27. 10. 2018 v 14.40 h nezjištěný řidič při jízdě v obci Šternberk na ulici Jívavská, směr centrum, detektor 1, při řízení uvedeného vozidla překročil nejvyšší dovolenou rychlost v obci 50 km/h a byla mu naměřena rychlost 73 km/h, po odečtu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

odchylky měřicího zařízení ± 3 km/h, tedy 70 km/h, což je o 20 km/h více, než nejvyšší dovolená rychlost a nezjištěný řidič se dopustil přestupku podle § 125c odst. písm. f) bod 3 zákona o silničním provozu. Městský úřad uložil žalobci pokutu ve výši 2 500 Kč a náhradu nákladů správního řízení v paušální výši 1 000 Kč.

3. **Žalobce v žalobě** namítal, že na výzvu k úhradě určené částky městskému úřadu sdělil, že vozidlo řídil on sám. Vozidlo je evidované na žalobce jako advokáta, tedy fyzickou podnikající osobu. Žalobce nesouhlasil se závěry správních orgánů, že nesdělil jméno a adresu a bližší identifikaci řidiče. Pokud žalobce sdělil, že vozidlo řídil a podání zaslal jako advokát, a městskému úřadu nebyla stále identifikace jasná a něco mu bránilo v zahájení řízení o přestupku se žalobcem, měl žalobce písemně vyzvat k doplnění údajů; nemusel k tomu nařizovat jednání. Žalobce uzavřel, že městský úřad neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a nesplnil zákonné podmínky pro zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla.
4. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** uvedl, že argumentace žalobce je v rozporu se správním spisem. Městský úřad předvolal žalobce s dostatečným předstihem k podání vysvětlení na den 17. 1. 2019, ke kterému se žalobce nedostavil. Městský úřad vysvětlení požadoval z důvodu potřeby sdělení skutečnosti potřebné při šetření přestupku a osoby řidiče. Pokud žalobce svou strategií znemožnil ztotožnění řidiče, nemůže to klást k tíži správním orgánům. Žalobce písemně neuvedl potřebné identifikační údaje k jednoznačné identifikaci osoby řidiče, které si správní orgán z běžně dostupných evidencí nemůže zjistit.
5. **Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).
6. Soud zjistil ve vztahu k souzené věci **ze správního spisu**, že k výzvě městského úřadu k úhradě určené částky 1 500 Kč nebo označení řidiče vozidla v době spáchání přestupku žalobce městskému úřadu sdělil: *„K tomu uvádím, že uvedeného dne jsem předmětné motorové vozidlo řídil já“*.
7. Městský úřad předvolal žalobce k podání vysvětlení dne 17. 1. 2019. K tomu žalobce písemně sdělil, že se z jednání omlouvá a nemá námitky k projednání jeho případu v jeho nepřítomnosti a odkázal na své předchozí vyjádření. K jednání se žalobce nedostavil.
8. Městský úřad usnesením věc přestupku žalobce jako řidiče dne 22. 1. 2019 odložil podle § 76 odst. 3 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění účinném ke dni spáchání přestupku (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), protože městský úřad nezjistil do 60 dnů od přijetí oznámení skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.
9. Žalobce v odporu proti příkazu ze dne 22. 1. 2019 namítl subsidiaritu přestupku provozovatele vozidla. Je-li pachatel přestupku, tedy řidič, zjištěn a vůči správnímu orgánu je činný, není tedy osobou nedostupnou, je odpovědnost provozovatele vozidla vyloučena. Řidič vozidla byl městskému úřadu znám, z podání žalobce ze dne 26. 11. 2018, kde uvedl, že vozidlo řídil on sám. Žalobce proto za skutek neodpovídá jako provozovatel vozidla.
10. **Městský úřad v rozhodnutí o přestupku** ze dne 21. 2. 2019 ke sdělení řidiče a řízení o přestupku uvedl: *„pouze na základě písemného sdělení provozovatele, byť uvádí sebe,*

bez řádného poučení a ztotožnění konkrétní fyzické osoby a bez dalších usvědčujících důkazů nemůže vést k průkaznému usvědčení této osoby, a proto byl přestupek řidiče odložen a zahájeno řízení s provozovatelem vozidla“.

11. **Žalobce v odvolání** k přestupku řidiče zopakoval předchozí argumentaci a namítl logický rozpor v úvahách městského úřadu. Žalobce uvedl totožnost pachatele přestupku, tj. své jméno, příjmení a adresu trvalého pobytu. Pokud byla pro městský úřad srozumitelná identifikace provozovatele vozidla, musela mu být srozumitelná identifikace řidiče vozidla. Požadavek městského úřadu ohledně potřeby dalších usvědčujících důkazů považoval žalobce za absurdní. Z rozhodnutí není patrné, jaké další důkazy měl jako provozovatel vozidla vůči sobě samému jako řidiči vozidla předložit. Jednání žalobce není obstrukční a odložení věci přestupku řidiče bylo nesprávné.
12. **Žalovaný v rozhodnutí o odvolání** k označení pachatele přestupku (sdělení jména řidiče) a řízení o přestupku řidiče uvedl, že s ohledem na zásadu zákazu sebeobviňování nepostačuje k uznání viny pouhé písemné prohlášení pachatele přestupku bez dalšího, tedy bez výpovědi po náležitém poučení či bez dalších důkazů. Žalobce nesdělil totožnost pachatele přestupku jednoznačně. Podle § 18 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „správní řád“), měl žalobce sdělit pro dostatečnou identifikaci jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, popřípadě jiný údaj podle zvláštního zákona. Správní orgán nemá možnost z běžně dostupných evidencí totožnost osoby bez uvedení data narození zjistit, ani ověřit a nemohl tak činit další úkony k zahájení řízení o přestupku řidiče.
13. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná.
14. Stěžejní otázkou v posuzované věci je, jestli městský úřad v souladu se zákonem odložil věc přestupku žalobce a zahájil poté řízení s provozovatelem vozidla.
15. Touto otázkou v případě, kdy provozovatel vozidla sdělí před zahájením řízení o přestupku řidiče či provozovatele vozidla totožnost řidiče vozidla a nadále zůstane v řízení pasivní (řidič i provozovatel) se správní soudy již zabývaly.
16. Nejvyšší správní soud ve svých rozsudcích ze dne 10. 4. 2019, č. j. 1 As 406/2018-34, a ze dne 7. 8. 2019, č. j. 6 As 115/2019-28, vyslovil závěry, ze kterých vycházel v posuzované věci i zdejší soud.
17. Na úvod je třeba předeslat, že obvinění ze spáchání přestupku je svou povahou trestním obviněním ve smyslu čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a osobě z přestupku obviněné se zaručují procesní práva obdobná těm, jakých požívá obviněný z trestného činu (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. II. ÚS 788/02, či rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 1. 2006, č. j. 4 As 2/2005-62, č. 847/2006 Sb. NSS, nebo ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008-115, č. 1856/2009 Sb. NSS).
18. Ustanovení § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu výslovně uvádí, že sdělení totožnosti řidiče vozidla se považuje za podání vysvětlení (což městský úřad v posuzované věci uvedl i v poučení ve výzvě). To znamená, že pokud takové sdělení provozovatel vozidla zašle, má s ním správní orgán nakládat jako se záznamem o podaném vysvětlení. Zároveň je namístě připomenout, že podání vysvětlení před zahájením řízení slouží správnímu orgánu k získání informací za účelem ujasnění si otázky, zda vůbec a případně vůči komu má zahájit přestupkové řízení.

19. Vzhledem ke skutkovým okolnostem i v projednávané věci je třeba doznání žalobce ke spáchání přestupku v rámci podání vysvětlení považovat za zcela dostatečný podklad pro zahájení přestupkového řízení vůči žalobci jako řidiči vozidla. Městský úřad neměl důvod o věrohodnosti sdělení žalobce jakkoliv pochybovat, neboť se jeví jako pravděpodobné, že vozidlo v posuzované době užíval jeho provozovatel. Jiná by ovšem byla situace, v níž by provozovatel vozidla označil jako řidiče v době spáchání přestupku jinou osobu. Pak by bylo namístě ještě před zahájením řízení o přestupku tuto osobu kontaktovat a vyzvat ji k podání vysvětlení, a pokud by tato osoba nebyla kontaktní, případně by podání vysvětlení odmítla, správní orgán by řízení proti takové osobě odložil a zahájil řízení o přestupku provozovatele vozidla.
20. K dostatečnému zjištění pachatele přestupku však nepostačuje vycházet pouze z podání vysvětlení žalobce učiněným před zahájením přestupkového řízení. Ustanovení § 137 odst. 4 správního řádu totiž uvádí, že záznam o podání vysvětlení nelze použít jako důkazní prostředek. Tento závěr přitom vyplývá i z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 10. 2. 2016, č. j. 1 As 204/2015-33, nebo dále např. rozsudky č. j. 1 As 96/2008-115 či ze dne 9. 9. 2010, č. j. 1 As 34/2010-73, č. 2208/2011 Sb. NSS). Správní orgány tak nemohly založit svá zjištění ohledně pachatele přestupku pouze na výše uvedeném sdělení žalobce.
21. Byť je přestupkové řízení podstatně méně formalizovaným procesem než řízení trestní a zcela jistě v něm nelze uplatnit všechna pravidla vyplývající z trestního řádu, pro posouzení uvedené otázky lze připustit podpůrnou argumentaci § 2 odst. 5 trestního řádu (zákon č. 141/1961 Sb.). Ani v přestupkovém řízení tak nelze zjištění o totožnosti pachatele přestupku založit pouze na doznání určité osoby učiněném před zahájením přestupkového řízení.
22. Na věci nic nemění ani fakt, že žalobce byl v průběhu správního řízení pasivní, resp. že se neúčastnil ústního jednání před městským úřadem. Pokud se městskému úřadu v průběhu přestupkového řízení nepodařilo žalobce vyslechnout a podpořit tak zjištění plynoucí z podání vysvětlení přípustnými důkazními prostředky, nemohl uznat žalobce vinným ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona o silničním provozu a bylo třeba toto řízení v souladu s § 86 odst. 1 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky zastavit a zahájit se žalobcem řízení o přestupku provozovatele vozidla dle § 125f zákona o silničním provozu.
23. V posuzované věci žalobce písemně k výzvě provozovateli k úhradě určené částky nebo sdělení totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku sdělil, že vozidlo řídil on. K jednání se žalobce nedostavil. Co je v posuzované věci dále nejvýznamnější, žalobce městskému úřadu žádným zákonným způsobem neprokázal, že vozidlo řídil on. Přitom podle § 51 odst. 1 věty první správního řádu k provedení důkazů lze užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy. Žalobce je přitom advokát a měl vědět, jakým způsobem mohl dosvědčit řízení vozidla v době spáchání přestupku.
24. Vzhledem k tomu, že žalobce zůstal ve správním řízení pasivní, podání vysvětlení k výzvě a totožného vysvětlení k předvolání k podání dalšího vysvětlení bylo jediným důkazem o tom, že žalobce vozidlo v době spáchání přestupku řídil, jež se žalovanému (respektive městskému úřadu) podařilo získat. Zároveň však šlo o důkaz nepřípustný. Obviněný z přestupku má právo zvolit si procesní strategii (srov. rozsudky Nejvyššího správního

soudu ze dne 15. 12. 2017, č. j. 4 As 199/2017-30, či ze dne 4. 11. 2009, č. j. 2 As 17/2009-60) a může v řízení zůstat zcela pasivní. Nelze-li bez součinnosti obviněného shromáždit dostatek důkazů o tom, že dopravní přestupek skutečně spáchal obviněný (v tomto případě žalobce jako řidič), není možné vydat rozhodnutí o přestupku řidiče, kterým se obviněný uznává vinným, nýbrž je třeba řízení zastavit.

25. Ačkoli zákon vychází z předpokladu, že je namístě primárně postihovat řidiče vozidla na základě subjektivní odpovědnosti, nyní projednávaný případ ukazuje, že v právní úpravě je mezera, která může vést (vzhledem k tomu, že zahájení přestupkového řízení s řidičem vozidla *de lege lata* nepřerušuje běh promlčecí doby pro přestupek provozovatele vozidla) k tomu, že za objektivně zjištěné porušení pravidel silničního provozu nakonec nebude potrestán nikdo (řidič ani provozovatel), což nelze považovat za žádoucí situaci (srov. odstavce 79 a 80 nálezu Ústavního soudu ze dne 16. 5. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 15/16, vyhlášeného pod č. 116/2018 Sb.). Správní orgány si tak budou muset být v každém konkrétním případě vědomy toho, že účelem „přiznání“ provozovatele, že v době spáchání přestupku řídil své vozidlo (přesněji účelem podání vysvětlení, v němž provozovatel označí za řidiče sám sebe), může být pouze zahájení řízení o přestupku řidiče, v němž pak obviněný zůstane zcela pasivní (nebo naopak aktivní v nejrůznějších obstrukcích), čímž znemožní zjištění osoby pachatele přestupku jako řidiče v procesně použitelné podobě, a v konečném důsledku způsobí marné uplynutí lhůty pro zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla (obdobné snahy jsou již v judikatuře Nejvyššího správního soudu popsány – viz například rozsudky ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46, ze dne 29. 3. 2017, č. j. 6 As 24/2017-31, v těchto případech týkající se uvádění totožnosti nekontaktních řidičů).
26. Pokud se provozovatel vozidla, fyzická osoba, sám označí za řidiče, tedy pachatele jinak objektivně zjištěného přestupku, vyvolává to samo o sobě podezření o účelovosti takového jednání, neboť uvedený postup jinak nedává valný smysl – v přestupkovém řízení totiž může být uložena pokuta vyšší, nadto podle typu přestupku může mít odsuzující rozhodnutí důsledek v podobě záznamu bodů do registru řidičů. V situacích, kdy provozovatel vozidla sám sebe označí za řidiče a v zahájeném řízení o přestupku řidiče zůstane zcela pasivní, tedy správní orgány budou muset pečlivě vážit, zda nejde o procesní obstrukci, zda má smysl pokračovat v řízení o přestupku řidiče, nebo je namístě je zastavit a zahájit řízení o přestupku provozovatele vozidla předtím, než uplyne promlčecí doba. Případná úvaha správního orgánu o neúčelnosti vedení řízení o přestupku řidiče se pak bude muset odrazit v odůvodnění rozhodnutí o přestupku provozovatele vozidla, aby bylo možné přezkoumat, zda byly učiněny všechny rozumné kroky ke zjištění řidiče vozidla.
27. V posuzovaném případě správní orgány nesprávně uvedly, že nelze označeného řidiče identifikovat. Postačilo pouhé nahlédnutí do veřejné databáze ekonomických subjektů (ARES, http://www.info.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz, kde je uvedeno rodné číslo žalobce jako součást DIČ), avšak v případě pasivity žalobce ho i tak nemohly uznat vinným jako řidiče vozidla. Důkazní břemeno o spáchání přestupku nese primárně správní orgán (srov. například nálezy Ústavního soudu ze dne 29. 4. 2009, sp. zn. I. ÚS 3094/08, N 103/53 SbNU 293 či ze dne 17. 5. 2007, sp. zn. IV. ÚS 260/05, N 86/45 SbNU 259) a žalobce potřebnou součinnost neposkytl. Netřeba rozvíjet úvahy o případných obstrukcích (i když se nabízí), protože přestupek řidiče nebyl prokázán a městský úřad žalobce k podání vysvětlení předvolal, ten se však nedostavil. Soud nespatřuje v daném případě smysl v tom, aby městský úřad činil rozsáhlé, zcela neobvyklé šetření, zda žalobce mohl vozidlo osobně

řídít. Z fotografie vozidla není patrná totožnost řidiče vůbec a provádět dokazování u bagatelních přestupků v rozsahu šetření závažné trestné činnosti nebylo jistě úmyslem zákonodárce; tím spíše, když je zde institut přestupku provozovatele vozidla.

28. Závěrem soud shrnuje, že správní orgány zjistily správně skutkový stav, vybraly správně právní předpisy, pod které jej subsumovaly a z toho vyvodily v souladu se zákonem správné skutkové i právní závěry, se kterými se soud ztotožnil.
29. Soud rozhodl o nákladech řízení v souladu s § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, proto se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok II).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 2. července 2020

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně